

Allah'ın has kullarının özellikleri (Furkan Suresi 63-77. ayetler)
Gönderen Kadir Hatipoglu - Aralık 22 2016 10:56:31

[illegible]

وَعِبَادُ
الرَّحْمَنِ
الَّذِينَ
يَمْشُونَ
عَلَى
الْأَرْضِ
هَوْنًا “Rahmân'in (has) kulları
onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler...”[\[1\]](#) Yani
Rahman’n ıhlâslı kulları yeryüzünde gurur ve kibire kapılmadan vakar ve
sükunet içerisinde yürürler. Onlar, zorba, mağrur, saygısız, kaba ve haşin
değil, sükunet ve vakar ile, alçakgönüllü bir şekilde, terbiyeli ve
nazik yürürler. İnsanlara yumuşak ve tatlı dille davranırlar. Etrafa sıkıntı vermezler.
Asla yeryüzünde fitne ve fesat çıkarmak istemezler. Nitekim Hz. Lokman
aleyhisselam da oğluna; وَلَا
تَمْشِفِي
الْأَرْضِ
مَرَحًا
إِنَّ
اللَّهَلَا
يُحِبُّ
كُلَّ
مُخْتَالٍ
فَخُورٍ “Yeryüzünde
böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenip
böbürlenenleri kimseleri sevmez.” [\[2\]](#) diye tavsiyede bulunmuştur. İnsanın her
hareketi gibi yürüyüşü de şahsiyetini gösterir. Onun iç
dünyasında yer alan duygularını belirtir. İnanan ve sağlam bir ruh yapısına sahip olan bir
insan, mütevazı ve dosdoğru yürür. Yürüyüşünde bir
vakar ve sükunet vardır. Mütevazı olarak yürüme, ölmüş gibi
omuzları sarkık, yanları eğik bir o yana bir bu yana sallanarak miskin miskin yürüme
demek değildir. Nitekim Hz. Peygamber Efendimiz hızlı hızlı yürürdü. Ebu
Hureyre radiyallahu anh: “Yürürken Rasulullah’tan daha hızlı

yürüyen birisine rastlamadım. Sanki önünde yer dürülür gibiydi. Biz kendimizi zorlardık o hiç zorlamaksızın çabucak yürürdü.” demektedir. 2. Tatlı dil ve güz sözüdürler: وَإِذَاخَاطَبَهُمُالْجَاهِلُونَقَالُواسَلَامًا “Kendini bilmez kimseler onlara laf attığında (incitmeksizin) “Selam!” derler (geçerler)” [\[3\]](#) Cahil insanlar, kendilerine kötü söz söyleseler, onlara kötü sözle karşılık vermezler. Çünkü onlar yüce değerlerle meşgulürler. Beyinsizlerin beyinsizlikleriyle, ahmakların ahmaklıklarıyla zihinlerini meşgul etmezler ve onlarla tartışma ve çatışmaya sarfedecek vakitleri yoktur. Onlara sadece “selam” der geçerler. Bu şekilde davranmaları onların zayıflıklarından değil yüceliklerinden, acizliklerinden değil üstünüklerindenidir. Şerefli bir kişi, edepsizlerin edepsizlikleriyle meşgul olup vakit harcayacağına daha önemli, daha yüce değerlere vakit ayırır ve cahillerin yaptıklarına ve söyediklerine önem vermeden geçip gider. Bu iki vasıf onların gerek kendi aralarında gerekse diğer insanlarla olan münasebetlerindeki özellikleridir. 3. Geceleri namaz kılarlar: وَالَّذِينَيَبِيتُونَلِرَبِّهِمْسُجَّدًاوَقِيَامًا “Gecelerini Rablerine secde ederek ve kıyam durarak geçirirler.” [\[4\]](#) Gündüzleri üzerlerine farz kılınan ibadetleri mükemmel bir şekilde yaptıkları gibi gecelerini Rablerine ibadetle geçirirler. Yani onların yatışları, kalkışları hep Allah için olur. Gecenin bir kısmında uyanıp namaz kılmak, Peygambere farz, ümmetine ise sünnettir. Hz. Peygamber, farz namazlardan sonra en makbul namazın, gece namazı olduğunu söyemiştir. İnsanın gündüz işlerinin sıkıntılarından kurtularak gece o sakin saatlerde kalkıp namaz kılarak Allah’a yönemesi ruhunu olgunlaştırır. إِنَّنَاشِئَةَاللَّيْلِهِيَأَشَدُّوَطْءًاوَأَقْوَمُقِيلًا “Gerçekten gece kalkıp ibadet etmek daha tesirlidir ve geceleyin Kur’an okumak daha etkilidir.” [\[5\]](#) ayetinde de bildirildiği üzere gece ibadeti insan ruhuna bambaşka bir huzur ve lezzet verir, insanı manevî derecelere yükseltir. 4. Allah’ın azabından korkarlar وَالَّذِينَيَقُولُونَرَبَّنَااصْرِفْعَنَّاعَذَابَجَهَنَّمَ

إِنَّ

عَذَابَهَا

كَانَ

غَرَامًا “Rabbimiz! Cehennem azabını bizden uzaklaştır. Doğrusu onun azabı gelip geçici değil, devamlıdır.”[6]

derler. Rablerinden korkarlar ve günahlardan sakınarak kalpleri korkudan ürperiti

içerisinde “Ey Rabbimiz cehennem azabını bizden uzaklaştır” diyerek

Rablerine dua ederler. Aslında onlar, cehennemi görüş değillerdir. Ancak kuvvetli

imanları sebebiyle Kur’an’ın haber verdiği gaybî hususları gözleriyle

görüyormuşçasına kabul ederler. Zira kuranda cehennem için

şöyle buyrulur. إِنَّهَا

سَاءتْ

مُسْتَقَرًّ

75; “Şüphesiz, (O cehennem) ne kötü bir durak ve ne kötü bir

konaktır.” [7] Cehennem azabından kurtulmak onların ilk emelleridir. Yaptıkları ibadet ve

itaatlerine güvenmeyerek daima kurtuluşları için Rablerine yalvararak huşu

içerisinde dua ederler. Şayet onlara Allah’ın fazlı keremi, bağışlaması ve merhameti

olmazsa yaptıkları amellerin onları cehennem azabından kurtaramayacağını bilirler. 5.

Harcamada itidal içerisindedirler:

وَالَّذِينَ

إِذَا

أَنفَقُوا

لَمْ

يُسْرِفُوا

وَلَمْ

يَقْتُرُوا

وَكَانَ

بَيْنَ

ذَلِكَ

قَوَامًا “(O kullar),

harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler; ikisi arasında orta bir yol tutarlar.”[8]

Allah’ın kendilerine bahşetmiş olduğu mallardan kendileri ve aileleri için harcarken

israf etmezler. Cimrilik de yapmazlar. Onlar, harcamalarında orta yolu takip ederler. İhtiyaç

nispetinde harcamada bulunurlar. Çünkü işlerin en hayırlısı orta olanıdır. Bu,

İslam’da iktisadın esası ve infakın temel kaidesidir. Nitekim Yüce Allah

başka bir ayette de: وَلاَ

تَجْعَلْ

يَدَكَ

مَغْلُولَةً

إِلَى

عُنُقِكَ

وَلاَ

تَبْسُطْهَا

كُلَّ

الْبَسْطِ

فَتَقْعُدَ

مَلُومًا

مَّحْسُورًا

“Eli sıkı olma; büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır, (kaybettiklerinin) hasretini çekersin.”[9] buyurmuştur. İsrâf, kişinin sahip olduğu maddî ve manevî varlığı, ölçüsüz ve gereksiz bir şekilde harcamasıdır. Bir başka ifadeyle malı ve zamanı boş yere heba etmesidir. Buna karşılık, insanın sahip olduğu maddî ve manevî varlığını yeri ve sırası geldiğinde sarf edip kullanmaması da cimrilik ve pntilik olarak değerlendirilmiştir. Öyle ise her iki halde de insanlar davranışlarında ölçülü olmalıdır. İsrâf öyle bir hastalıktır ki, ona alışan kimse parayı ve malı verirken layık olanla olmayanı ayırt edemez hale gelir. O insanın ruhunu kötü bir tabiat kaplar. Görüşlerinde hafiflik, iradesinde kusur ve yanlışlıklar baş gösterir. İnsan, fikrî, ruhî ve bedenî ihtiyaçlarını meşru yollardan tatmin etmek zorundadır. Aksi halde fikren şüphe ve tereddüde, ruhen bunalıma, bedenen de zaafiyet ve güçsüzlüğe uğrar. Böyle bir durumda hem dinî, hem de bedenî sorumluluklarını yerine getiremez olur. Kur’an’da Allah’n yarattığı her şeyin meşru yoldan ve ihtiyaç kadar yenmesi emredilmiştir.[10] Ancak bu, aşırı ve taşkınlık derecesine varmamalıdır. Zira israf noktasına varan tüketimin zararları ferdi aşarak aile ve topluma yansır. Bu da haramdır. İsrâf, kişinin malının yok olup iflas etmesine sebep olur. 6. Şirk, kasten adam öldürme ve zinadan uzak dururlar:

وَالَّذِينَلَايَدْعُونَمَعَاللَّهِإِلَهًاآخَرَوَلَايَقْتُلُونَالنَّفْسَالَّتِيحَرَّمَاللَّهُإِلَّابِالْحَقِّوَلَايَزْنُونَوَمَنيَفْعَلْذَلِكَيَلْقَأَثَامًا “Yine onlar ki, Allah ile beraber (tuttukları) başka bir tanrıya yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Bunları yapan, günahı (nın cezasını) bulur.”[11] Şirk, Allah’a ortak koşmak, kasten cana kıymak ve zina etmek, İslam’da yasaklanmış olan büyük günahlardandır. Bu büyük günahları işleyenler, kıyamet gününde katmerli bir azaba çarptırılacak ve sürekli azap içerisinde kalacaklardır. Allah’a ortak koşmak, en büyük günahtır. Yüce Allah: اِنَّاللهَلاَيَغْفِرُاَنْ

يُشْرَكَ
بِهِ
وَيَغْفِرُ
مَا دُونَ
ذَلِكَ
لِمَنْ
يَشَآءُ
وَمَنْ
يُشْرِكْ
بِاللهِ
فَقَدِ
افْتَرَى
اِثْمًا
عَظِيمًا “Allah, kendisine ortak
koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını, (günahları) dilediği kimse için
bağışlar. Allah’a ortak koşan kimse büyük bir günah ile iftira etmiş
olur.”[\[12\]](#) buyurmaktadır. İslam dininde kısas ve benzeri bir ceza dışında bir insanı
öldürmek de haram kılınmıştır. Kasten adam öldürmek, en
büyük günahlardan biridir. Nitekim Yüce Allah, bir kişinin haksız yere
öldürümesinin ne kadar büyük bir cinayet olduğunu şöyle
açıklamaktadır: مَن
قَتَلَ
نَفْسًا
بِغَيْرِ
نَفْسٍ أَوْ
فَسَادٍ فِي
الأَرْضِ
فَكَأَنَّمَ
75; قَتَلَ
النَّاسَ
جَمِيعًا
وَمَنْ
أَح.ْيَاهَا
فَكَأَنَّمَ
75; أَحْيَا
النَّاسَ
جَمِيعًا “Kim, bir cana karşılık
olmaksızın (haksız yere) bir cana kıyarsa bütün insanları öldürmüş
gibi olur. Her kim de bir canı kurtarırsa bütün insanları kurtarmış gibi olur.”[\[13\]](#)
İslam dininde şiddetle yasaklanan büyük günahlardan biri de zinadır. Zina, kadın
ve erkeğin iffet ve namus perdesini yırtan, aileyi temelinden sarsan, ahlâk ve fazileti yıkıp
nesli soysuzlaştırarak toplumu dejenere eden,yozlaştıran kötü bir fiildir. Bundan
dolayı Yüce Allah, وَلاَ
تَقْرَبُواْ
الزِّنَى
إِنَّهُ
كَانَ
فَاحِشَةً

وَسَاء

سَبِيلاً “Zinaya yaklaşmayın. Zira o, bir hayasızlık ve çok çirkin bir yoldur.” buyurarak zinayı yasaklamış ve haram kılmıştır. Bu ayette “zina etmeyin” denilmeyip de “zinaya yaklaşmayın” buyrulması ilgi çekicidir. Bu şekildeki bir ifadeyle yalnız zina değil, kişiyi zina etmeye sevk eden bütün yollar da yasaklanmaktadır. Demek ki, Allah’a ortak koşmak, haksız yere adam öldürmek ve zina etmek iman ahlâkı değil, şirk ahlâkıdır. İnanan insanlar bu türlü büyük günahları işlemekten kesinlikle sakınırlar. 7. Yalancı şahitlik yapmaktan ve yalan konuşmaktan sakınırlar:

وَالَّذِينَلَا

يَشْهَدُونَالزُّورَ

وَإِذَا

مَرُّوا

بِاللَّغْوِ

مَرُّوا

كِرَامًا “Onlar, yalan yere şahitlik etmezler, boş söz ve işlere rastladıklarında vakarla oradan

geçigiderler.” Onlar, iftiranın yapıldığı ve yalan sözlerin konuşulduğu yerde durmazlar, öyle işlere katılmazlar, boş laf konuşanların yanından ağırbaşlılıkla geçer giderler. Allah’ın ayetlerini duyunca onlara karşı ilgi ve saygı gösterirler. Nitekim, bu ayet, Kasas suresi 55. ayetle şöyle açıklanmaktadır:

وَإِذَا

سَمِعُوا

اللَّغْوَ

أَعْرَضُوا

عَنْهُ

وَقَالُوا

لَنَا

أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ

أَعْمَالُكُمْ

سَلَامٌ

عَلَيْكُمْ

لَا

نَبْتَغِي

الْجَاهِلِينَ “Onlar, boş söz işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve

‘bizim işlerimiz bize sizin işleriniz size. Size selam olsun. Biz kendini bilmezleri (arkadaş edinmek) istemeyiz.’ derler.” 8. Yapılan vaaz ve nasihatleri kabul ederler:

وَالَّذِينَ

إِذَا

ذُكِّرُوا

بِآيَاتِ

رَبِّهِمْ

لَمْ

يَخِرُّوا
عَلَيْهَا
صُمًّا
وَعُمْيَانًا “Kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığında, onlara karşı sağırlar ve körler gibi davranmazlar.”[17] Allah’ın ayetleri iki türlüdür. Birincisi, kâinat planında yer alan, Allah’ın varlığını, birliğini ve yüceliğini gösteren belgelerdir. Nitekim kâinata bulunan her şeyde Allah’ın varlığına ve birliğine delalet eden bir burhan vardır. İnanan insanlar, o burhanları iyi okuyup gerekli dersi alırlar. İkincisi ise, Kur’an ayetleridir ki, Yüce Allah, o ayetleri de inananların ibret ve öğüt almaları için indirmiştir. İnananlar, Kur’an ayetleri okunduğunda manasını düşünür, ihtiva ettiğı manayı anladıktan sonra, ibret ve öğüt alarak gereğini yerine getirirler. Onlar, gerek kevnî ayetler, gerekse Kur’an ayetleri karşısında kör ve sağırlar gibi davranmazlar. Kur’an, sırf okunup anlaşılması ve içerdiği kıssa ve öğütlerden ibret alınıp hükümlerinin hayatta uygulanması için indirilmiştir. İnsanın Allah’ın kevnî ve Kur’anî ayetlerini okumaması, anlamaması ve o ayetler vasıtasıyla yapılan ikaz ve uyarılara kulak asmaması çok kötüdür. Kur’an’da anlatılanlar insanlara âdetâ bir vaaz ve nasihatten ibarettir. İnsan, Kur’an’da verilen vaaz ve nasihatleri dinlemeyince, hatalarını anlayıp kendini düzeltmesi mümkün değildir.

9. Daima Allah’a tazarru içerisinde dua ederler:
وَالَّذِينَ
يَقُولُونَ
رَبَّنَا
هَبْلَنَا
مِنْ
أَزْوَاجِنَا
وَذُرِّيَّاتِنَاقُرَّةَ
أَعْيُنٍ
وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَإِمَامًا
“Ey keremi bol Rabbimiz! Bize gözümüzün, gönümüzün süru olan temiz eşler ve nesiller ihsan eyle ve bizi takva sahiplerine önder kıl.”[18] diyerek Rablerinden, kendilerine temiz, salih eşler ve çocuklar vermesini, kendilerini günahlardan korunanlara önder yapmasını dileyerek daima dua ve niyazda bulunurlar. Bu ayette inananların yüce Allah’tan kendilerine temiz, salih eş ve çocuklar nasip etmesi için dua ettiklerinden bahsedilmektedir. Çünkü salih eş, insanın hem dünyada mutlu olması hem de ahiretteki ebedi saadeti kazanması için bir vesiledir. Çocuklar ise geleceğimizin teminatıdır. İnsan neslinin devamı, nesebin muhafazası, toplumu meydana getiren ve toplumun temel taşı olan aile müessesesinin kurulması evlilikle mümkün olur. İslam dini aile yuvasını sağlam temellere oturtmak, faziletli nesiller yetişmesine zemin hazırlamak için meşru öiçüler içinde evlenmeyi hem emretmiş, hem de bir takım müeyyidelerle onu cazip hale getirmiştir. Allah Teala ayette

şöyle buyurmuştur: وَاللّهُجَعَلَ لَكُممِّنْأَنفُسِكُمْأَزْوَاجًاوَجَعَلَلَكُم مِّنْأَزْوَاجِكُمبَنِينَوَحَفَدَةًوَرَزَقَكُممِّنَالطَّيِّبَاتِأَفَبِالْبَاطِلِيُؤْمِنُونَوَبِنِعْمَتِاللّهِ هُمْيَكْفُرُونَ“Allah size kendinizden eşler var eder. Eşlerinizden de oğullar ve torunlar var eder. Size temiz şeylerden rızık verir. Öleyken batıla inanıyorlar ve Allah'ın nimetlerini inkâr mı ediyorlar?”[19]

وَأَنكِحُواالْأَيَامَىمِنكُمْوَالصَّالِحِينَ مِنْعِبَادِكُمْوَإِمَائِكُمْإِنيَكُونُوافُقَرَاءيُغْنِهِمُاللَّهُ مِنفَضْلِهِوَاللَّهُوَاسِعٌعَلِيمٌ “İncedilinizdeki bekarları, kâinelerinizden ve cariyelerinizden seçilip olanları evlendirin. Eğer yoksul iseler. Allah onları İtfu ile zenginleştirir. Allah İtfu bol olandır, bilendir.”[20] İslam Peygamberi de genccedil;leri evliliğe teşvik ederek şöyle buyurmuştur:

يَا مَعْشَرَالشَّبَابِمَنْاسْتَطَاعَمنكُمالْبَاءَةَ

فَلْيَتَزَوَّجْ ،
فَإِنَّهُ
أَغَضُّ
لِلْبَصَرِ ،
وَأَحْصَنُ
لِلْفَرْجِ ،
وَمَنْ لَمْ
يَسْتَطِعْ
فَعَلَيْهِ
بِالصَّوْمِ
فَإِنَّهُ
لَهُ وِجَاءٌ
“Ey Gençler! Sizden evlenmeye gücü yeten evlensin.
Çünkü evlilik gözü harama bakmaktan korur. Tenasül uzvunu
zinadan alıkoyar. Evlenmeye gücü yetmeyen de oruç tutsun.
Çünkü orucun şehveti kıran bir gücü vardır." [21]
قال رسول الله
صلى الله عليه
وسلم النكاح
من سنتي فمن لم
يعمل بسنتي
فليس مني
وتزوجوا فإني
مكاثر بكم
الأمم ومن كان
ذا طول فلينكح
ومن لم يجد
فعليه
بالصيام فإن
الصوم له وجاء
“Nikah benim sünnetimdir. Sünnetimi terk eden benden değildir. Evleniniz,
çünkü ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere
övüneceğim. Hali vakti yerinde olan evlensin, eli dar olan da oruç tutsun. Zira
oruç şehveti kırar.” [22] Sâliha kadını, dünyanın en güzel nimeti
sayan Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur:
اَلْدُّنْيَا
مَتَاعٌ،
وَخَيْرُ
مَتَاعِ
الدُّنْيَا
الْمَرْأةُ
الصَّالِحَةُ
الصَّالِحَةُ
15; "Dünya bir meta'dır. Dünya metanın en hayırlısı saliha kadındır." [23]
“Mürsquo;min, Allah korkusundan ve O’na itaatten sonra, sâliha bir
kadından yararlandığı kadar hiçbir şeyden yararlanmamıştır. Çünkü, ona
emretse sözünü dinler, yüzüne baksa kendisini sevindirir,
üzerine yemin etse yeminini doğru çıkarır, başka tarafa gitse kendisinin giyabında

[illegible]